

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.9. Confessarius pœnitentem de periculosis educat occasionibus, sicut Moyses populum, vt illum de Pharaonis seruitute liberaret.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

perior si David sanctitate adeo robustus, icin-
niss, vigilijs & continuis ita munitis orationi-
bus, cor passus est iaculo transfodi, quod Beth-
sabee pulchritudo à tanta interapedine illi
immisit: quid vis vt de te credam epulone, libi-
dinoso, qui proflus omneam ignoras mortifi-
cationem, orationem, & ieiunium illique acce-
dis adeo proximè? ilico (monet D. Aug.) *Nemo
se falsa securitate decipiat, nemo de viribus suis
periculose presumat, sed audiat Apostolum dic-
tem: Fugite fornicationem.*

D. AM. Prolequitur D. Ambrosius, hoc argum. contra
Apolo. Gentiles disputat exaggerantes Davidis pecca-
tum. vnde & Christum vili faciebant vtpote
2. de filium adulteri, & homicide, & ait, quod ipse
Davidem non liberet, sed excuset. Primò Rex
6. 3. erat, & potestate fulgens: vnde de facili quid-
quid volebat obtinebat, Secundo habuit occasio-
nem & in illa quis stetit inuictus? voluit Deus,
XVI. inquit ille vt nostra pateret natura, cui in occa-
sionibus lapsus est quasi communis *Lubricam*
Multic. igitur *videmus ad vitia potestatis &c. non adul-*
rū in. ter assensit David alieni iustorij, sed erati passus a
omnino vitadus est. *ingit, nisi nudam & leuantem mulierem de do-*
est. *mus sue interioribus vidisset, Es idem bene scriptum*
est: non intendas in mulieris speciem, & non con-
cupiscas mulierem, mulierem non aspicias, mul-
ierem concupiscas: etenim ex aspectu oritur
Ecclesi. 25. *concupiscentia. Nemo enim diu foris est &c.*
& 26. *neq; me à rācum hoc sententiā difficile iudicatur:*
etiam sanctus Salomonis proverbijs impossibile iu-
dicatum est, qui suo doctus exemplo ait. Ligabis
quis ignem in sinu suo, & vestimenta non combu-
ret: vel ambulabit quis super carbonem ignis, pe-
Pron. 6. *des autem non comburet. Cane ergo tu, &c. Quid*
mirum, quod ego iudicem hoc difficile, quod
Salomon iudicauit impossibile, & secluso mi-
raculo fieri non potest? sicut in iuuenibus Ba-
bylonix, quos ignis non consumpsit. Ad huius
confirmationem explicat idem D. Ambrosius, illud
de psalterio. Tu mandasti mandata tua custo-
dirimim. Si tibi oranti, bonisq; intento operi-
bus laqueum paret diabolus: in via hac quā am-
bulabam absconderunt laqueum: quid ager in
præcipitis nolite cedere de via, si in via ambu-
lans vix tutus es à latrone, quid facies si te va-
gantes extra viā inuenierit? dirigantur gressus
tui, &c. Fuge occasiones si mens tibi sit, vitare
pericula, tuncque ambulare.

§. 9. *Confessarius penitentem de periculosis e-*
ducat occasionibus, sicut Moyses populum,
vt illum de Pharaonis seruitute liberaret.

Hinc colligant Confessarii: quod in prin-
cipio prælibauimus, ne scilicet pro-
missis fidant penitentis licet iura-
mento confirmatis, si in eadem peccati & ruinæ
sue permaneant occasione: si hic non omnino
se subtrahat à frequentatione domus illius mu-
lieris in qua cecidit: & alter de taberna lusoria
in qua animæ passus est naufragiū: & alter de
cōtractibus, quibus habendi accreuit cupiditas,
& bona detinet aliena. Confessarij, incumberet
constantem imitari Moysi resolutionem, quem
Deus sibi ministrum elegerat, quo populū suum
de dura Pharaonis potestate vëdicaret. Crudeli-
nimis seruitute Dei populū tyrānus hic oppri-
mebat, cui dare negabat libertatē suauioribus à
Deo rogatus verbis, vt Ægypto decederet illi in
deserto sacrificaturus: quocirca opus fuit cū illo
ageret asperius, vno alteroue flagello perterre-
ret: aquas mutat in sanguinē, ranas producit vt
excerandas ita coaxantes, vt in mensas, quibus
accubebat insilirent: qui nimo in lodices & le-
stuli stragulas penetrarent nec requiem conce-
derent dormiendi: iniicit illi velut tauro in do-
mito mufcas adeo graues venenosas & pernica-
ces vt aculeo suo mortē inferrent, his plagis vnde-
quaq; prostritus Moysē vocat, aitq;: etia Moyses:
tribuo libertatē quā populus hic Deo suo sa-
cra faciat, etq; seruiat; verū tamen ea cōditione,
vt hæc fiant in Ægypto, nec de terra hac mea dis-
cedant, *Itē sacrificato Deo vestro in terra hac:*
nō ita, ref. dicit Moyses, non enim immolabitur
sacrificiū Deo nostro placitum & cōtinuum in
terra hac: etenim sacrificia nostra offendent Æ-
gyptios, qui mill: nos impediunt obsta culis. Igi-
tur quod felix faustiq; sit ait Pharaon vobis per-
mitiam, quatenus de terra hac profisciamini in
deserta sacrificaturi, porro hac conditione, ne
longius abeat, sed eo modo vt vos citius in Æ-
gyptū possim reducere Ego dimittā vos vt sacri-
ficetis Domino Deo vestro in deserto: verū tamen
longius ne abeat. Nec hoc quidē replicat Moy-
ses: vt enim cōgruus sit gressus noster quo Deo
litaturi pergitus: ad minus triduanò nobis hinc
est itinere discedendū. Viā trium dierū ibimus, in
solitudinē. Huic obstitit Pharaon: Cane tibi ref.
pōdet Moyses: flagella multiplicabitur & præter-
iam recepta, mittet tibi Deus locustā quæ cōpos,

25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

vineas, & arbores depascatur, nec quidquam vi-
 30 ride relinquat; his minis Egyptii percelluntur
 31 qui praecedentes minimè curauerant plagas,
 32 vnaimes conueniunt Pharaonem, Domine mi
 33 Rex, huius hominis annue postulatis: si mi-
 34 nus, omnes peribimus. Et hoc ego praëguro,
 35 ait Pharao, huc addeceat Moysen quem praesen-
 36 tem sic interrogat; *Quinam sunt, qui illi sunt*
 37 & de terra profecturi Deo vestro sacrificaturi
 38 respondet Moyses: *Cum paruulis nostris & se-
 39 ni-ribus pergemus, cum filiis & filiabus, cum ouis-
 40 bus & armentis.* Cui rursus Pharao. *Sic Domi-
 41 nus sit vobiscum, quomodo ego dimittam vos, &
 42 paruulos vestros.* Intendebat sibi retinere filios
 43 vel armenta in terra sua quò parentes obligaret
 44 ad remeandam, te igitur Deus conseruet inquit
 45 Moyses, si ego fecero quòd à me petit; imo
 46 potius flagella durius te populumque examina-
 47 bunt. Increuit locusta quæ totam deuorauit
 48 terram quam secura sunt tenebrae, tam horribi-
 49 les & palpabiles vt Egyptii sese de loco suo
 50 monere nequiderint, iteratò Moysen reuocat
 51 Pharao, perplacet, annuo postulatis, abite, &
 52 sacrificate Deo vestro viri omnes, & cum par-
 53 uulis vestris: verum tamen hic armenta vestra
 54 relinquit, quibus mihi satisfies & ratio est: quia
 55 sibi persuadebat, quòd eam ob causam citius re-
 56 pedaret ea quaeritur: *Ita sacrificato Domino: oues
 57 tantum vestra & armenta remaneant; paruuli
 58 vestri eant vobiscum.* Nec his assentior, inquit
 59 Moyses: nec enim de terra hac migrabimus, si in
 60 ea quidquam reliquerimus idcirco hæc vltima
 61 sit resolutio: talis esse debet excessus noster, vt
 62 nihil omnino relinquamus nedum homines, aut
 63 aliquid maioris momenti? sed nec ouicula mi-
 64 noris vngulam: hoc etenim, ex mente D. Augu-
 65 stini, hæc verba significant: *Cum hi greges per-
 66 gent vobiscum: nec remanebit ex eis vngula.*
 67 In hoc modo agendi liquidò describitur Pha-
 68 raonis infernalis agendi modus: cum peccatori-
 69 bus, quos peccatis quibusdam singularibus sibi
 70 retinet captiuos: te, quem à duobus, tribus; imò
 71 decè annis in concubinato tenet subiectum: &
 72 quamuis de illo sponderis egressum, numquã
 73 tamen realiter excessisti; alterũ, quem à multo
 74 tempore sibi subiecit, bonis irretitũ alienis: quã-
 75 uis enim crebèdò promiserit eorũ restitutionem,
 76 numquam tamen eam opere cõpleuit, vocat te
 77 Deus, vt ex misera hac egrediaris seruitute, et
 78 proponas operibus poenitentia sacrificare, tibi
 79 acclamat nunc exterius per predicatores, qui te
 80 flammis æternis, & ignibus perirent: sempiter-

nis: nunc interis vocibus quibus propria te re-
 30 prendit cõscientia, tuã tibi perditione repræ-
 31 sentas: quòd; te mors possit inopina percellere
 32 & hic mane sereno sanus assurgens nocte incur-
 33 reres sempiternã: tempus ad esse quadragesimã
 34 quo te ad Deũ conuertas, què sic contra omnẽ
 35 ratione offendisti, tibi quidẽ Satã respondebit,
 36 sit ita: cõuertere ad Deũ, tua cõfiteri peccata, sa-
 37 crificiũ illi offer poenitentia: verum tamẽ. *Sacri-
 38 ficate Deo vestro in terra hæc;* Mane in eius do-
 39 mo, vel illam in tua habeto: hoc etenim pecca-
 40 to non impuratur: quòd si confessario his non
 41 sit satisfactum, nec admiserit conditionem,
 42 addet & dicit: *fasto hinc abeat omine: sed ne
 43 longius progrediaris, ita verum tamen longius ne
 44 abeat, sit hoc ita,* vt illam tamen videre pos-
 45 sis, & illa domum tuam accedere: fieri namque
 46 hoc potest inoffenso Deo: quòd si hæc Confes-
 47 sario non sufficiant: egredere & abi, sed rema-
 48 nere potest aliquid; non illam videas, sed rema-
 49 neant scedula, verborũ notitia, muuicula siue
 50 ad vestitum, siue ad delicias, à te illi, & ob illa
 51 tibi mittenda, nec enim hoc videtur esse posse
 52 inconueniens. His sibi perplacet Pharao infer-
 53 nalis: quia cum quẽdam remaneat occasio sibi
 54 non persuadet, te illi creptum: nec hoc quidẽ,
 55 constans ait Confessarius, vt alter Moyses: *Nec
 56 vngula remanebit,* nec vestigium, nec domus
 57 illius limen, porro, nec per eius plateam vel se-
 58 mel transeat, vel pedem eo inferat: si namque
 59 quidquam hac in Egypto reliqueris securus est
 60 iste Pharao quòd ad illam reuerto tibi manum
 61 iniiceret quo te eadem premat seruitute & cap-
 62 tiuitate detineat.
 63 His intendite Patres Confessarii, nec poenitẽ-
 64 tiũ fidite promissionibus: si namq; illis conce-
 65 datis, vt vel minima remaneat occasio ne cre-
 66 dideritis eos esse securos. Non absoluat eum
 67 Confessarius, qui occasiones non vitauerit, su-
 68 mat experientiam Dei Ducis Iehu: hunc elegit
 69 Deus vt familiam euerteret impij inimici sui
 70 Achab, occidit illum, & cognita eius potestate
 71 subditi regni Achab, sese illi submittere velle
 72 demonstrarunt; quocirca nuntium illi mittunt
 73 in hæc verba. *Seruis tuis sumus, quacumque ius-
 74 seris, faciemus, nec consuetinemus nobis regem,
 75 quacumque tibi placent, fac.* O quantam præ-
 76 teruat obedientiam? quãntam subiectionem?
 77 *Rescripsit autem eis Iehu, dicens: Si mei esset
 78 & obedis mibi, tollite capita filiorum Domini
 79 vestri & venite ad me hæc eadem hora eras in
 80 Jericahol.* Quæ verba, & quã cõgrua optimo Cõ-
 81 fessario

23, locut
 in Exo
 30. 11.
 Tom. 3.

4. Reg.
 10.
 10. 10.

33 fessario dispositio. Si mihi obeditis & estis ita
34 subiecti, pro ve ostenditis, hanc probate sub-
35 missionem & obedientiam: primò tollite ca-
36 pita filiorum impiissimi Regis Achab, & tunc
37 redite ad me, vt vos absolvam. Capita pecca-
38 torum tuorum, tollite occasiones illas ex inte-
39 gro & omnes quidem auferre, vt nec vna rema-
40 neat: & hoc modo discemus vtrum vera fuerit
41 vestra submissio, doloreffica, nec ficta & cari-
42 tentia. Vade & abige mulierem, quam tu ha-
43 bes liberam dispositioni ad scelera, quibus Deū
44 offendis: omnino tolle eius domus ingrellum:
45 male parata restitue quæ contractibus iniquis &
46 vsuris tibi comparasti. famam illi restitue, cui
47 illam detractor abstulisti, expelle rancorem, &
48 molam, quæ ferues in fratrem tuum, voluntate.
49 Hoc peccati caput est; illud radicibus eucl-
50 les & venite ad me, donec Confessario in hoc
51 pleuē sit iustificatum nequaquam impertiat ab-
52 solutionem.

§. 10. Prædictum confirmatur historijs notatu
dignis SS. Iacobi & Martiani Anachori-
tatum.

16. **H**inc SS. Patres damnarunt religiosos il-
los & Ecclesiasticos frequentantes com-
municationem cum mulieribus, quique
volebant illis cohabitare tractatus conscriben-
tes particulares: quod *fœmina virum non cohabi-*
teret: vt patet in D. Chrystostomo Cypriano, D.
Augustino, D. Ambrosio & rationem dat D.
Greg. Nazianz. in quibusdam versiculis à se
compositis.
Nec tutū est raxide stipulam coniungere flamma
Nec tuta est Monacho iuncta puella viro.
Alioquin recurreret hic miraculū Moysi de ru-
bo ardenti & non combusto. Ne mihi obieceris:
sanctus est, in oratione frequēs carnis suæ mor-
tificator: nec enim illam tam asperè mortifica-
uit atque Apostolus, nec erit illi sanctitate cõ-
par, nec tanta gratiarum affluyt abundantia, qui
tamen timore percellitur perpetuo, qui licet
occasio nes subterfugeret, dum tamen minus co-
gitat, ardorem sensit concupiscentiæ quo nimis
torquebatur, quoq; diabolus eum perdere cona-
batur. *Video alicui legem in membris meis repu-*
gnantem legimentis meæ &c. simulacrum carnis
meæ qui me colaphizat.
Mira sunt & obstrepēda, quæ legimus in histo-
rijs Sanctorum & Monachorum quos stricte

ma mortificatio reddidit celeberrimos. ex qui-
bus Deus voluit docere nos, quæ vt cre cautio-
ne debeamus. Mortificationem intellige D.
Iacobi Anachorite, cuius historiam conscribit
Simon Metaphr. vir hic Sanctissimus calcato
mundo, in speluncam se abdidit, in qua quin-
decim perēgit annos in solitudine, asperimā
penitentia & continua feruens oratione: tantas
hic à Deo meruit gratias, vt non vulgaria
passim ederet miracula, constans in hac vi-
uendi regula 30. perstitit annis & pro sanctita-
tis incremento, crescebat & signorum multi-
tudo, ad stuporem totius vniuersi. Occupa-
uit diabolus corpus puellæ cuiusdam longē
inde distantis, & sæpe licet exorcismis ad exi-
tum compelleretur, nullatenus tamen voluit
obedire: sed multis post diebus cepit cacada-
mon monachum illum sanctum inclamare,
quasi ille esset, cuius solius sanctitatem veteretur,
interim non nisi ruinam eius, casumque
intendebat. Proponunt parentes filiam ad san-
ctum adducere Anachoritam, vt de facto ad-
daxerunt, quo rogante pro illa & insufflante
contra Satanam ad excessum eum compulit:
puella liberatur, & ipse de hoste triumphat,
ostendens plus se posse vnico oris flatu: quam
tota inferni potentia. Parentes autem veriti
diaboli regressum in filia suæ corpus, obnixè
rogarunt, vt ad maiorem securitatem apud
illum biduo vel triduo remaneret. Preces co-
rum admisit vir sanctus: sed quam primū
illa solus cum sola morabatur, mouit illi dia-
bolus bellum adeo crudele media puella pul-
chritudine: vt continuo flammam in eo suc-
cenderit concupiscentiæ, vt Dei timoris obli-
tus suamque postponens caritatem, omnem
suam perdidit vitæ sanctitatem: etenim
puellam ad illicita prouocat, & cum illa stu-
prum committit; illic diabolus, quem ex
hac parte prostrauerat, redit, vt ex altera illum
bello laceſſat: proponit illi honoris sui iactu-
ram, nisi iam violatam interficiat, diceretque
parentibus filiam requiritibus, quod illa iam
pridem discessisset. Occidit illam, & sepeliuit:
iterum recurrit malignus ille spiritus, & ad la-
queum excitat desperationis criminis illi obli-
ciens enormitatem qui dum de primo peccato
penitere debuisset, alterum addidisset multo
turpius, idque ita viuaciter, vt ad extremum
illum compulerit desperationis; iamque iacta
fuisse ales, nisi faustissimo omine monachum
ostendisset, à quo ad penitentia lamenta
S l l l a prouocata

Refert
Nicetas
in Annot.
ad illum
tract. Ex-
hortat. ad
Virgin. p.
278.

Rom. 7.
23.
2. Cor.
12. 7.